

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Czym jest ryzyko bankowe?	13
1.1. Wprowadzenie	13
1.2. Ryzyko – zdefiniowana niepewność skutków określonego działania	15
1.3. Jak podejmować działania obarczone ryzykiem?	17
1.4. Polskie doświadczenia	19
1.5. Obecne wyzwania	20
Rozdział 2. Rodzaje ryzyka bankowego	23
2.1. Klasyfikacja ryzyka	23
2.2. Zarządzanie ryzykiem	26
Rozdział 3. Geneza Nowej Umowy Kapitałowej	29
3.1. Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego	29
3.2. Umowa Kapitałowa Basel I	30
3.3. Umowa Kapitałowa Basel II	31
3.4. Wdrożenie Dyrektywy CRD w Polsce	34
Rozdział 4. Praktyczne zadania dla banków w zakresie wdrażania nowych regulacji	37
4.1. Jakie zadania stoją przed bankami?	37
4.2. Podejście do regulacji w małym banku komercyjnym. Jak to zrobić?	39
4.3. Inaczej w bankach spółdzielczych	41
4.4. Niektóre problemy zarządzania	42
4.5. Planowanie procesu wprowadzania zmian	44
4.6. System zarządzania bankiem	46

4.7. Zakres ICAAP.....	47
4.8. Cenotwórcza funkcja pomiaru narażenia działalności banku na ryzyko	49

Rozdział 5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka

bankowego.	53
5.1. Szczególny charakter instytucji bankowej	53
5.2. Ryzyko działalności bankowej	54
5.3. Minimalny poziom kapitału	56
5.4. Praktyczne uwarunkowania procesu obliczania kapitału regulacyjnego	57
5.5. Bank otwarty	59

Rozdział 6. Ryzyko kredytowe 61

6.1. Czym jest kredyt?.....	61
6.2. Metody szacowania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego	64
6.3. Metoda standardowa	65
6.3.1. Klasy ekspozycji	66
6.3.2. Procentowe wagi ryzyka	68
6.3.3. Obliczanie wymogu kapitałowego	70
6.4. Metoda wewnętrznych ratingów (IRB).....	71
6.4.1. Uwagi ogólne	71
6.4.2. Klasy ekspozycji	73
6.4.3. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem	75
6.4.4. Stosowanie wobec przedsiębiorstw i instytucji parametrów do obliczania oczekiwanej straty	78
6.4.5. Stosowanie wobec ekspozycji detalicznych parametrów do obliczania oczekiwanej straty	80
6.5. Modele ratingowe	82
6.5.1. Ogólne zasady	82
6.5.2. Ekspozycje wobec przedsiębiorców	85
6.5.3. Ekspozycje detaliczne	88
6.5.4. Skala ratingu dla całego portfela kredytowego	91
6.5.5. Wymagania dotyczące danych	94
6.5.6. Działania prowadzące do wdrożenia metody wewnętrznych ratingów	95
6.5.7. Zarządzanie portfelem kredytowym	96
6.5.8. Minimalny zakres informacji o ryzyku kredytowym	98

6.6. Organizacja procesu kredytowego	99
6.7. Testy warunków skrajnych	100
6.8. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego	101

Rozdział 7. Techniki redukcji ryzyka kredytowego . 103

7.1. Tradycyjne podejście do ograniczania ryzyka kredytowego	103
7.2. Ryzyko rezydualne.	107
7.3. Ograniczanie ryzyka kredytowego w metodzie standardowej i metodzie wewnętrznych ratingów	108

Rozdział 8. Ryzyko rynkowe 111

8.1. Czym jest ryzyko rynkowe?	111
8.2. Ogólne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym.	112
8.3. Metody mierzenia ryzyka rynkowego	115
8.4. Ryzyko walutowe.	116
8.4.1. Pozycje w walucie i wymiana walut.	117
8.4.2. Obliczanie wymogu kapitałowego	118
8.5. Ryzyko cen towarów	119
8.6. Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	120
8.7. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	121
8.8. Ryzyko ogólne stóp procentowych	121
8.8.1. Uwagi ogólne	121
8.8.2. Metody obliczania wymogu kapitałowego	122
8.9. Metoda wartości zagrożonej w badaniu ryzyka rynkowego	124
8.9.1. Czym jest metoda wartości zagrożonej?	124
8.9.2. Obowiązki banku	126
8.9.3. Wymóg kapitałowy	127

Rozdział 9. Inne rodzaje ryzyka Filaru I objęte wymogiem kapitałowym. 129

9.1. Uwagi ogólne	129
9.2. Ryzyko rozliczenia, dostaw oraz ryzyko kontrahenta	130
9.3. Limit koncentracji zaangażowań i limit dużych zaangażowań	131
9.4. Ryzyko przekroczenia prognozy koncentracji kapitałowej	132

Rozdział 10. Ryzyko operacyjne	135
10.1. Zakres ryzyka.	135
10.2. Charakterystyka zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego	137
10.3. Metoda podstawowego wskaźnika α	138
10.4. Metoda standardowa β	140
10.5. Dobre praktyki w zarządzaniu i nadzorze ryzykiem operacyjnym	141
10.6. Zaawansowane metody pomiaru (AMA).	144
 Rozdział 11. Nowa Umowa Kapitałowa – Filar II . . .	 147
11.1. Uwagi ogólne.	147
11.2. Podejście do modeli ryzyka Filaru II	149
11.3. Najważniejsze zasady budowy modeli zarządzania ryzykiem bankowym . .	150
11.3.1. Kto określa nowe zasady?	150
11.3.2. Zasada proporcjonalności	151
11.3.3. Zasada odpowiedzialności	151
11.3.4. Nowe ramy funkcjonowania nadzoru bankowego.	152
11.3.5. Wymóg kapitału wewnętrznego na poziomie Filaru II	152
11.4. Proces oceny kapitału wewnętrznego (ICAAP)	153
11.4.1. System zarządzania bankiem	153
11.4.2. Metody opracowania ICAAP	154
 Rozdział 12. Ryzyko koncentracji	 161
12.1. Uwagi ogólne.	161
12.2. Limity koncentracji wynikające z art. 71 i 79 ustawy Prawo bankowe	162
12.3. Zarządzanie ryzykiem koncentracji według własnych modeli banku.	163
12.3.1. Uwagi ogólne.	163
12.3.2. Ryzyko branży	163
12.3.3. Ryzyko wynikające z ekspozycji kredytowych w jednakowym instrumencie finansowym.	164
12.3.4. Ryzyko zaangażowania wobec podmiotów z tego samego regionu geograficznego.	164
12.3.5. Ryzyko jednorodnego zabezpieczenia	165
12.3.6. Ryzyko zaangażowań w jednej walucie	165
12.3.7. Uwagi o ryzyku koncentracji portfela kredytowego.	166
12.4. Efekt dywersyfikacji, jako miara skutków koncentracji.	167
12.4.1. Czym jest dywersyfikacja?	167
12.4.2. Korzyści rozproszenia	167

12.4.3. Potrzebne dane	168
12.5. Ryzyko koncentracji portfela kredytowego w sytuacji niedostatecznych danych	169
12.5.1. Jakich danych brakuje najczęściej	169
12.5.2. Metoda historyczno-eksperycka	170
12.5.3. Ryzyko koncentracji na poziomie sprawozdań skonsolidowanych	170
12.6. Testowanie warunków skrajnych	172
12.7. Szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka koncentracji	173

Rozdział 13. Ryzyko stopy procentowej w księdze

bankowej	175
13.1. Uwagi ogólne	175
13.2. Wewnętrzne modele ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym	176
13.2.1. Warunki tworzenia modeli	176
13.2.2. Rynkowa cena pieniądza	177
13.2.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej	177
13.3. Testy warunków skrajnych	178
13.3.1. Wymagania dla przeprowadzania testów	178
13.3.2. Obliczanie zmienności wyniku finansowego	179
13.4. Obliczanie zmienności rynkowej wartości kapitału własnego:	182
13.5. Metoda elastyczności stopy procentowej	183
13.6. Ryzyko opcji klienta	186

Rozdział 14. Ryzyko płynności 189

14.1. Czy potrzebne są regulacje nadzorcze?	189
14.2. Zasady zarządzania ryzykiem płynności	191
14.3. Obliczanie luki niedopasowania (GAP)	191
14.4. Ranking płynności	193
14.5. Planowanie	194
14.6. Zarządzanie płynnością bieżącą, krótkoterminową i długoterminową	195
14.7. Testowanie warunków skrajnych	196
14.8. Szacowanie wartości adekwatnego kapitału wewnętrznego	197

Rozdział 15. Testowanie warunków skrajnych 199

Rozdział 16. Inne rodzaje ryzyka 203

Rozdział 17. Wymagania dotyczące systemu zarządzania bankiem i systemu kontroli wewnętrznej	207
Rozdział 18. Nowa Umowa Kapitałowa – Filar III . .	213
Bibliografia.	215